VOORKOM HONGERDOOD JONGE PATRIJZEN

Trek insecten aan met Partridge-bloemenblokken

Er zitten beduidend meer insecten in Partridge-bloemenblokken dan in akkers met wintertarwe. Dat blijkt uit een recent vergelijkend onderzoek.

Onderzoekers van de Britse 'Game & Wildlife Conservation Trust' bestudeerden de aantallen insecten en de samenstelling van de insectengemeenschap in een aantal bloemenblokken en akkers met wintertarwe. Dit deden ze met een apparaat dat werkt als een grote stofzuiger. Daarna bepaalden ze de hoeveelheid insecten per staal. De onderzoekers sorteerden de opgezogen insecten ook in de verschillende groepen (bijvoorbeeld kevers, vlinders, larven). Dit om een idee te verkrijgen van de mate waarin de bloemenblokken erin slagen voedsel te bieden aan patrijzenkuikens.

Sommige groepen van insecten (met name allerlei kevers, rupsen en larven van bladwespen, cicaden en bladluizen) zijn immers gegeerd voedsel voor de jonge patrijzen, terwijl sommige andere groepen van insecten minder worden gegeten.
De staalname gebeurde vervolgens in drie van de tien PARTRIDGE-demogebieden, namelijk in Rotherfield (Engeland), Assenede (Vlaanderen) en in Oude Doorn (Nederland).

In Vlaanderen zijn VLM, INBO, INAGRO, ECO2 en Hubertus Vereniging Vlaanderen projectpartners. Samen met de lokale jagers en landbouwers werken ze voor de patrijs en andere akkerbiodiversiteit.

HONGERDOOD

Zonder extra maatregelen vinden jonge patrijzen in het moderne landbouwlandschap te weinig voedsel. Om te kijken naar de voedingswaarde voor patrijzen berekenden de onderzoekers de 'Chick Food' –index' (CFI) – een maat voor het aantal voor patrijzenkuikens nuttige insecten in de stalen.
In een vorig onderzoek uit een studiegebied in Sussex werd berekend dat een CFI hoger moet zijn dan 0,7 om de kuikenoverleving op een peil te houden waarbij de patrijzenpopulatie constant bleef. Hoewel niet zomaar overdraagbaar tussen gebieden en tijdsperiodes, biedt dit een maatstaf waaraan we de huidige CFI-waarden kunnen toetsen.

Wat blijkt nu? De PARTRIDGE-bloemenblokken hadden in elke regio een CFI-waarde hoger dan 0,7 en vormden dus in

▸▸

'Zonder extra maatregelen vinden jonge patrijzen in het moderne landbouwlandschap te weinig voedsel'

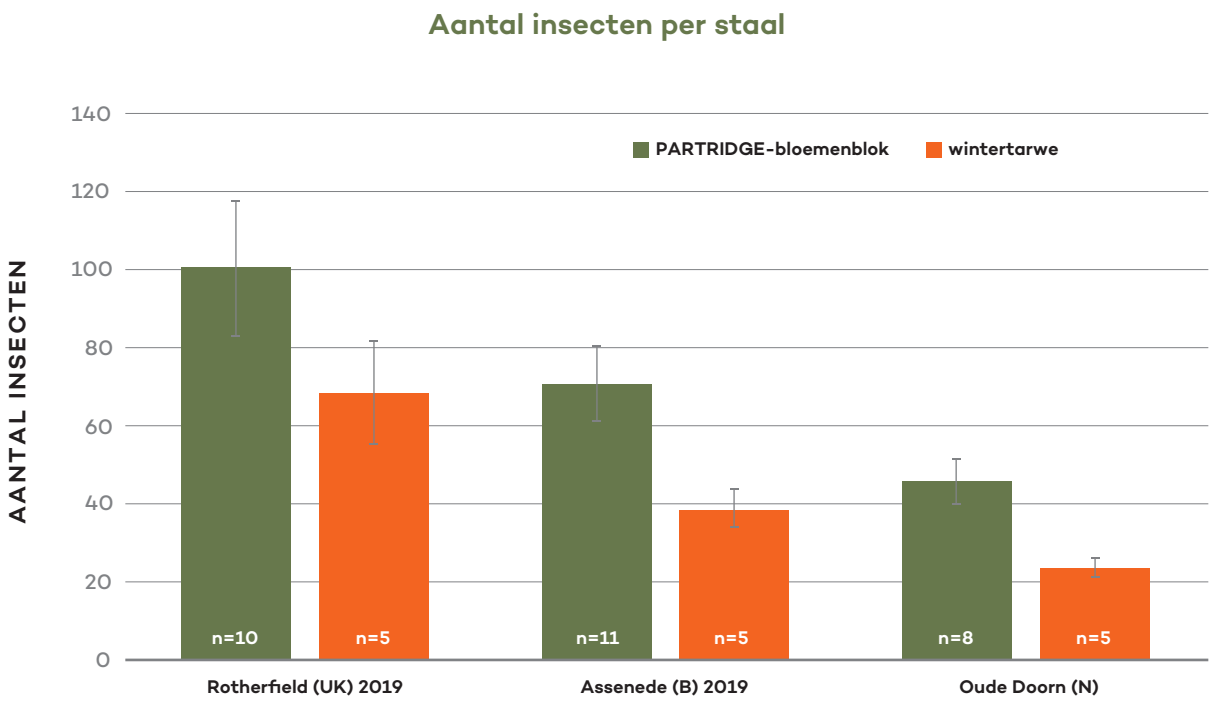

Figuur 1: Gemiddeld aantal insecten in stalen uit PARTRIDGE-bloemenblokken vergeleken met stalen uit wintertarwe. Het aantal stalen (n) per type staat in de grafiek weergegeven. (c) Game & Wildlife Conservation Trust, 2020.

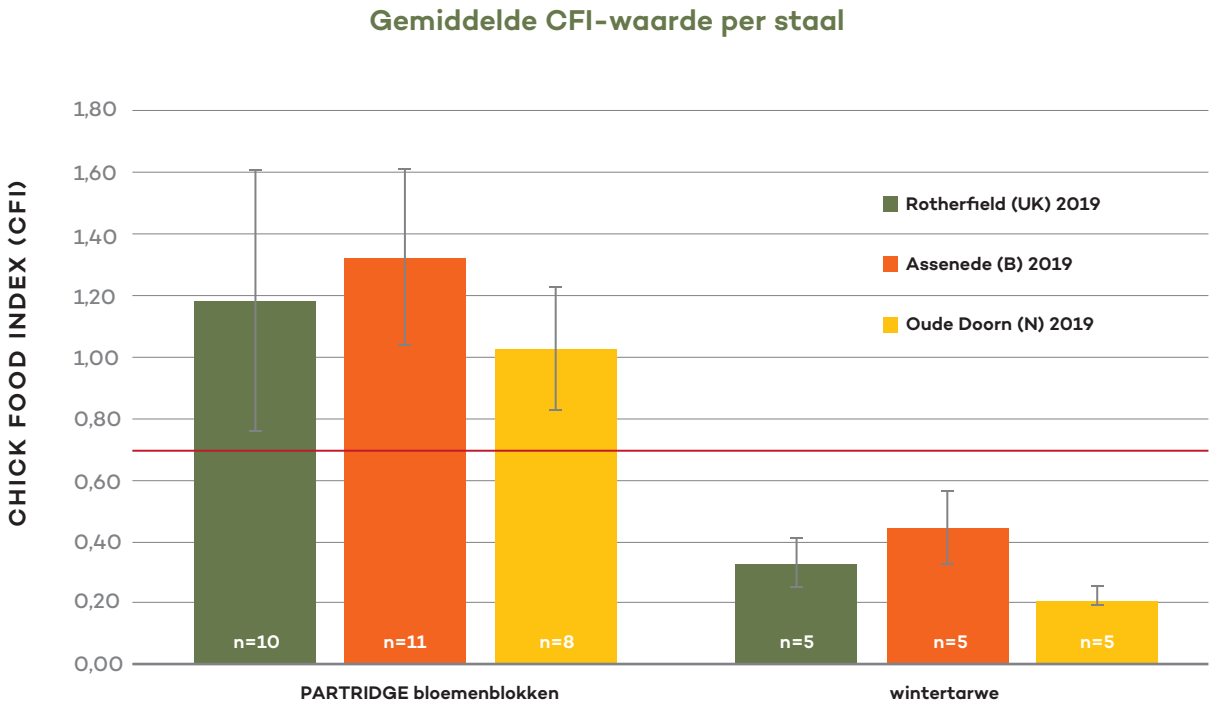

Figuur 2: 'Chick food'-index (CFI) van PARTRIDGE-bloemenblokken vergeleken met wintertarwe. De CFI vormt een maat voor het aantal voor patrijzenkuikens nuttige insecten in de stalen. De rode waarboven voldoende voedsel ter beschikking is van de patrijzenkuikens. Het aantal stalen (n) per type staat in de grafiek weergegeven. (c) Game & Wildlife ConservationTrust 2020.

Interreg North Sea Region PARTRIDGE European Regional Development Fund EUROPEAN UNION

potentieel geschikt habitat voor de kuikens. De CFI-waarden in de wintertarwe-akkers lagen echter duidelijk lager. Dit maakt de noodzaak van specifiek aangelegde habitatmaatregelen zoals de bloemenblokken op een pijnlijke manier duidelijk. Zonder maatregelen of specifiek beheer vinden de patrijzenkuikens in het moderne landbouwlandschap te weinig voedsel. Een deel van de patrijzenkuikens sterft dan de hongerdood.

De onderzoekers van de Game & Wildlife Conservation Trust aan de slag voor de staalname in het demogebied in Assenede.

NOOD AAN OPEN LANDBOUWLAND

De bloemenblokken die landbouwers en jagers aanlegden binnen het PARTRIDGE-demogebied vormen voor de patrijzenkuikens een aanzienlijke meerwaarde, op voorwaarde dat ze niet te dicht staan en dus ook effectief toegankelijk zijn voor patrijzen. Het te dicht inzaaien van mengsels, of ook fauna-akkers en bloemenblokken die te weelderig ontwikkelen op onze vruchtbare bodems, is iets dat in de praktijk veel voorkomt. De insecten zijn dan niet beschikbaar als voedsel, zelfs al zijn ze overdadig aanwezig. Een voldoende ijle inzaai van het mengsel is dan ook een belangrijk aandachtspunt.

Het PARTRIDGE-mengsel en andere interessante faunamengsels maken reeds vijf jaar deel uit van de groepsaankoop die Hubertus Vereniging Vlaanderen organiseert in het kader van het Vlaams patrijzenproject. Jagers die in de voorbije jaren fauna-akkers inzaaiden voor patrijs in het open landbouwland, zorgden hiermee voor een serieuze meerwaarde voor patrijs en andere akkerbiodiversiteit.

TEKST: KATHLEEN VANHUYSE

Het PARTRIDGE-mengsel

Het PARTRIDGE-mengsel is een mengsel van één- en tweejarige soorten. Een bloemenblok biedt het jaar rond dekking, voedsel en broedgelegenheid voor patrijs en andere soorten. Dit komt mee door het specifieke beheer: in het tweede jaar wordt de helft van de blok opnieuw ingezaaid. De andere helft blijft staan op het terrein. Dit overjaarse deel biedt een perfect broedhabitat. De pas ingezaaide helft is dan weer beter voor de patrijzen om voedsel te zoeken.

Meer info over PARTRIDGE via https://northsearegion.eu/partridge/ en https://hvv.be/info/projecten/patridge/